

پنل پنجم

بررسی ظرفیت ها و رفع چالش های موجود در دستگاه های
ذیربط همکاری های علمی بین المللی

بین‌المللی سازی آموزش عالی و نقش وزارت امور خارجه

کنفرانس: افق‌های نوین در فعالیت‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها
راهکارهای عملی
تسهیل امور کنسولی کنسولی

مفاهیم کلیدی

- بین‌المللی‌سازی در داخل (Internationalization at Home)
- بین‌المللی‌سازی در خارج (Internationalization Abroad)

دیپلماسی علمی به عنوان ابزار سیاست خارجی

بین‌المللی‌سازی در داخل

- زمینه سازی جذب دانشجویان بین‌المللی : شناسایی چالش ها
- توسعه برنامه‌های آموزشی مشترک یا همگرا؛ برنامه های قبل از جذب
 - خدمات کنسولی، اقامتی و رفاهی؛ اقدامات در زمان حضور دانشجو
 - شبکه دانش‌آموختگان بین‌المللی؛ برنامه ها پس از فراغت از تحصیل
 - فرهنگ سازی اجتماعی در مناطق حضور دانشجویان اعم دانشگاه و جامعه پیرامونی

وظایف وزارت امور خارجه در بین‌المللی‌سازی در داخل

- همکاری دستگاه‌های ذیربط در تنظیم مقررات و نظارت
- تسهیل جذب از طریق روانسازی خدمات کنسولی روادید تحصیلی
- تأیید مدارک متقاضیان
- همکاری با دستگاه‌های ذیربط و پشتیبانی از شبکه دانش‌آموختگان
- دیپلماسی اقتصاد مقاومتی: جذب دانشجوی بین‌المللی ۱۳۹۲-۱۳۹۷
- اجرای برنامه آموزش ایران با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تهران ۱۳۹۳-۱۳۹۷

EDUCATION IRAN

بین‌المللی‌سازی در خارج

- پشتیبانی از سکوه‌های جذب دانشجویان بین‌المللی
- حمایت از شبکه‌های علمی دانش‌آموختگان بین‌المللی در کشورهای مقصد
- ارائه فرصت‌های مطالعاتی و پژوهشی اختصاصی دانشجویان بین‌المللی
- همکاری با وزارتین و پشتیبانی از فعالیت‌های بازاریابی آموزش عالی

اقدامات وزارت امور خارجه در بين المللی سازی در خارج

- خدمات کنسولی دانشجویان
- همکاری نمایندگی ها در جذب دانشجویان بین المللی
- حمایت از همکاری های علمی
- شبکه سازی و ارتباط با دانش آموختگان

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی

شماره ۵۵۹۶۱ / ت ۶۱۴۳۸ هـ

تاریخ ۱۴۰۲ / ۴ / ۴

تصویب نامه هیئت وزیران

تیسره - وزارتخانه های علوم و بهداشت مکلفند با همکاری نهاد نمایندگی و دانشگاه های پذیرنده دانشجویان بین المللی نسبت به برنامه ریزی هدفمند و اجرای فعالیتهای فرهنگی - تربیتی ویژه دانشجویان بین المللی اقدام نمایند.

ماده ۳- ارائه خدماتی از قبیل استعلام های امنیتی، صدور روادید، مجوز اقامت، ورود و خروج و اخذ سیم کارت که مستلزم تایید و یا هماهنگی با سایر دستگاه های اجرایی است، در ایام کاری و تعطیلات تابستان و مناسبت های ملی و مذهبی از طریق سامانه جامع دانشجویان بین المللی انجام می شود. وزارت علوم موظف است ضمن ارائه خدمات موضوع این ماده به دانشگاه ها، نسبت به راه اندازی سامانه مذکور ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه اقدام نماید. دستگاه های اجرایی موظفند کلیه خدمات موضوع این ماده را به صورت برخط ارائه نمایند.

ماده ۴- وزارت علوم و وزارت بهداشت موظفند به گونه ای برنامه ریزی نمایند که دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دارای مجوز از کارگروه، اقدامات زیر را به عمل آورند:

۱- در تعطیلات تابستان و مناسبت های ملی و مذهبی، ضمن ارائه برنامه متناسب آموزشی - تفریحی، امکانات خوابگاهی را به دانشجویان بین المللی ارائه نمایند.

۲- پس از دانش آموزی، ظرف حداکثر (۱۴) روز کاری دانش نامه تحصیلی دانشجویان بین المللی را صادر و تحویل دانشجو یا نماینده قانونی وی نمایند.

۳- تمهیدات لازم برای عضویت دانشجویان بین المللی در انجمن های علمی، کانون های فرهنگی و شوراهای صنفی - رفاهی را فراهم نمایند.

۴- وزارتخانه های علوم و بهداشت موظفند با هدف حفظ و تقویت قدرت رقابت منطقه ای آموزش عالی، نسبت به ساماندهی و تعیین سازوکار دریافت شهریه تحصیلی دانشجویان بین المللی در چارچوب سیاست های وزارتخانه های علوم و بهداشت اقدام نمایند.

ماده ۵- وزارت علوم و وزارت بهداشت موظفند با همکاری وزارت امور خارجه، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و نهاد نمایندگی، نسبت به حمایت از تشکیل کانون های دانش آموزی بین المللی فارغ التحصیل از دانشگاه های داخلی به منظور استفاده از ظرفیت سازی و ارتباط مستمر با آنها در کشور اقدام نمایند.

ماده ۶- وزارت علوم، وزارت بهداشت، وزارت امور خارجه و سازمان اداری و استخدامی کشور موظفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، متناسب با سیاست افزایش جذب دانشجویان بین المللی نسبت به افزایش تعداد پست های موجود (حداقل به میزان دو برابر) و اصلاح مأموریت های رایزن های علمی جمهوری اسلامی ایران در کشورهای مختلف، با اولویت کشورهای آفریقایی، آمریکای لاتین و کشورهای همسایه اقدام نمایند.

ماده ۷- وزارت علوم موظف است براساس ماده (۲) این آیین نامه، در حمایت از نخبگان غیر ایرانی، موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۹۴۳۲/ت ۴۴۱ هـ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۶ هیئت وزیران، نسبت به معرفی دانشجویان و دانش آموزان بین المللی نخبه به معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور اقدام نماید.

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی

۵۵۹۶۱ ات ۱۴۳۸ هـ

شماره
تاریخ ۱۴۰۲/۲/۴

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۸- وزارت علوم موظف است به منظور افزایش جذب دانشجویان بین المللی توسط دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی عالی و پژوهشی، با همکاری وزارت بهداشت، سازوکار اعطای جوایز از جمله جایزه ملی ثریا که متناسب با سطح تعالی و عملکرد سالانه به دانشگاه ها اهدا می شود را تدوین و اجرا نماید.

اعتبارات حمایتی مورد نیاز برای تحقق اهداف این ماده توسط وزارت علوم در قالب بخشنامه ها، بودجه ستواری به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه و سازمان مذکور موظف است در لایحه بودجه ستواری پیش بینی نماید.

ماده ۹- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت علوم و وزارت بهداشت و از طریق بانک های عامل نسبت به طراحی ساز و کار لازم برای افتتاح حساب، صدور کارت بانکی، اینترنت بانک، همراه بانک و تعیین سقف تراکنش های مالی به دانشجویان بین المللی با معرفی دانشگاه در کوتاه ترین زمان ممکن اقدام کند.

ماده ۱۰- وزارت کشور موظف است در چارچوب مصوبات شورای عالی امنیت ملی با همکاری وزارت امور خارجه، وزارت علوم، وزارت بهداشت و وزارت اطلاعات برای هر یک از دانشجویان بین المللی و خانواده (همسر و فرزندان) آنها شماره ده رقمی یکتا صادر نماید. دستگاه های اجرایی ذی ربط موظفند برای ارائه خدمات مربوط به دانشجویان بین المللی شاغل به تحصیل در کشور، از شماره یکتا استفاده نمایند.

تبصره - رعایت ملاحظات وزارت اطلاعات در خصوص افراد موضوع این ماده، از سوی وزارت کشور الزامی است.

ماده ۱۱- تصویب نامه شماره ۵۷۳۷۵/ت/۲۸۶۶۶ هـ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۱ موضوع اصلاح ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- عبارت های «حسب مورد به درخواست دفاتر امور کنسولی» از تبصره های موضوع بند (۳) حذف می شود.

۲- در تبصره (۷) پس از عبارت «طول دوره تحصیل» عبارت «متضمن اجازه خروج و مراجعت مکرر» اضافه می شود.

ماده ۱۲- وزارت کشور موظف است حسب درخواست سازمان امور دانشجویان، اقدامات لازم جهت استمرار حداقل چهار ماه اقامت برای دانشجویان بین المللی پس از دانش آموزی را به عمل آورد.

ماده ۱۳- وزارت کشور (فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) موظف است به گونه ای برنامه ریزی نماید که امکان دریافت گواهینامه رانندگی و خرید و فروش و انتقال خودرو برای دانشجویان بین المللی و خانواده آنان تسهیل شود.

ماده ۱۴- بخش های دولتی و غیردولتی مجازند نسبت به جذب و انتقال پاره وقت دانشجویان بین المللی اقدام نمایند.

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی

شماره ۵۵۹۶۱ / ت ۶۱۴۳۸ هـ

تاریخ ۱۴۰۳ / ۴ / ۴

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"یا صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت امور خارجه - وزارت کشور - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت اطلاعات
وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان اداری و استخدامی کشور

دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۳/۳/۱۳ به پیشنهاد شماره ۴/۳۱۲۸۷۴ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

- ۱- دانشجویان بین المللی: اتباع خارجی که از سوی یکی از دانشگاه های ایران موفق به اخذ پذیرش تحصیلی شده و روادید تحصیلی برای آنها صادر شده است.
- ۲- وزارت علوم: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۳- وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ۴- نهاد نمایندگی: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها.
- ۵- کارگروه: کارگروه جذب و پذیرش شورای راهبردی سیاست گذاری کلان برای دانشجویان خارجی موضوع مصوبه جلسه (۶۱۰) شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۲- وزارت علوم و وزارت بهداشت موظفند با هدف تسهیل و افزایش جذب دانشجویان بین المللی مستعد و در راستای تأمین منافع و حل مسائل ایران و دیگر کشورها به گونه ای برنامه ریزی نمایند که تا پایان سال ۱۴۰۷، تعداد دانشجویان بین المللی به (۳۲۰) هزار نفر افزایش یافته و هر ساله متناسب با این تعداد اعطای راتبه تحصیلی (بورس) دانشجویان بین المللی به میزان حداقل از پنج درصد (۵٪) تا ده درصد (۱۰٪) از دانشجویان بین المللی شاغل به تحصیل در دانشگاه های کشور برسد. وزارتخانه های علوم و بهداشت موظفند پیشنهاد اعتبارات حمایتی مورد نیاز برای تحقق اهداف این ماده را در قالب بخشنامه های بودجه سنواتی به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه و سازمان یادشده موظف است اعتبارات مذکور را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی نماید.

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی

شماره ۵۵۹۶۱ / ت ۱۴۳۸ هـ

تاریخ ۱۴۳۸/۲/۴

رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۵ - سازمان امور مالیاتی کشور موظف است هزینه کرد مؤسسات دارای مجوز جذب دانشجویان بین المللی و شرکت هایی را که در زمینه خدمات آموزشی، کمک آموزشی، زیرساختی و رفاهی برای دانشجویان بین المللی فعالیت می کنند، در چهارچوب مواد (۱۴۷) و (۱۴۸) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن و با رعایت قوانین و مقررات به حساب هزینه قابل قبول مالیاتی منظور نماید.

ماده ۱۶ - وزارت امور خارجه موظف است با همکاری فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، امکان اخذ روادید تحصیلی بدون خروج از کشور را در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت ترتیبات مقرر در ماده (۱۰) این آیین نامه فراهم نماید.

ماده ۱۷ - وزارت علوم موظف است با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و در چهارچوب مواد (۹) و (۱۱) قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۲ نسبت به اختصاص بخشی از برنامه های شبکه های داخلی و برون مرزی به ارتقای فرهنگ عمومی برای افزایش شناخت و بهبود تعامل با دانشجویان بین المللی و معرفی ظرفیت ها و توانمندی های آموزش عالی و دانشگاه های ایران در جذب دانشجویان مذکور اقدام نماید.

ماده ۱۸ - وزارت امور خارجه موظف است ترتیبات لازم جهت تأیید مدارک متقاضیان و صدور روادید تحصیلی آنان به صورت رایگان از سوی نمایندگی های ذی ربط را به عمل آورد.

تبصره ۱ - کلیه بخش های دولتی و غیردولتی اعم از مراکز درمانی، آموزشی، خدماتی و رفاهی موظفند خدمات و تسهیلات به دانشجویان بین المللی را مشابه شهروندان جمهوری اسلامی ایران ارائه دهند و از اخذ هرگونه هزینه اضافی به جز تعرفه های قانونی خودداری نمایند.

ماده ۱۹ - محدودیت های اعمالی از سوی مراجع ذی ربط درخصوص اتباع بیگانه از جمله اقامت، تحصیل و تردد، شامل دانشجویان بین المللی نمی باشد.

ماده ۲۰ - احکام موضوع این آیین نامه با رعایت قوانین و مقررات مربوط و تأمین منابع مالی مورد نیاز از محل اعتبارات مصوب مربوط می باشد.

ماده ۲۱ - وزارت علوم و وزارت بهداشت موظفند گزارش اجرای این آیین نامه را سالانه به کمیسیون علمی، فناوری و هوشمندسازی هیئت دولت ارسال نمایند.

محمد خجسته
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، معاونت های رییس جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

آیین نامه تسهیل جذب دانشجویان بین المللی (۱۴۰۳) و وظایف وزارت امور خارجه

- تسهیل و تسریع صدور روادید تحصیلی رایگان
- همکاری در ایجاد مسیرهای نوآورانه ورود دانشجویان خاص
- تایید مدارک تحصیلی دانشجویان بین المللی
- حمایت از کانون های دانش آموختگان بین المللی
- حفظ ارتباط با دانش آموختگان به عنوان سرمایه های انسانی
- همکاری در بازتعریف دیپلماسی علمی، رایزنان علمی
- همکاری در توسعه روابط دانشگاهی و ظرفیت های تبادل های علمی و فناورانه برای جذب دانشجوی بین المللی

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

تسهیل و تسريع صدور رواديد تحصيلی

- همکاری با وزارت علوم و وزارت بهداشت در فرآیند جذب دانشجویان بین‌المللی.
- ارائه خدمات روادید از طریق نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران.
- کاهش زمان و هزینه فرآیندهای کنسولی.

استناد: مواد ۳ و ۱۸ آیین‌نامه

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

تأیید رایگان مدارک متقاضیان

➤ تأیید اسناد و مدارک تحصیلی متقاضیان بین الملل

بدو ورود و پس از دانش آموختگی

➤ حذف هزینه‌های کنسولی مرتبط با تأیید مدارک.

استناد: ماده ۱۸

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

مشارکت در سامانه جامع دانشجویان بین‌المللی

- اتصال خدمات نمایندگی‌ها به سامانه ملی.
- ارائه برخط خدمات روادید، اقامت و استعلامات.
- پشتیبانی از فرآیندهای الکترونیکی جذب دانشجو.

استناد: ماده ۳

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

توسعه شبکه دانش‌آموختگان بین‌المللی ایران

- همکاری با وزارت علوم، وزارت بهداشت و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
- حمایت از تشکیل و فعالیت کانون‌های دانش‌آموختگان خارجی دانشگاه‌های ایران.
- حفظ ارتباط بلندمدت با فارغ‌التحصیلان به عنوان سرمایه دیپلماسی عمومی و علمی کشور.

استناد: ماده ۵

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

بازتعریف مأموریت راینان علمی

- همکاری در اصلاح مأموریت راینان علمی جمهوری اسلامی ایران.
- تمرکز بر جذب دانشجویان مستعد.
- معرفی ظرفیت‌های دانشگاهی ایران.
- همکاری برای توسعه همکاری‌های دانشگاهی و پژوهشی.

استناد: ماده ۶

مأموریت‌های قانونی وزارت امور خارجه

➤ امکان اخذ روادید تحصیلی در داخل کشور

➤ همکاری با فراجا برای صدور روادید تحصیلی بدون خروج از کشور در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی.

استناد: ماده ۱۶

چالش‌های موجود

➤ پراکندگی نهادی

➤ طولانی بودن فرآیندهای اداری

➤ ادغام بررسی صلاحیت علمی و روادید

➤ ضرورت پایگاه داده یکپارچه

راهکارهای پیشنهادی

- پنجره واحد خدمات کنسولی
- میز دیپلماسی علمی در سفارتخانه‌ها
- خدمات هوشمند و برخط
- شبکه جهانی دانشجویان و دانش‌آموختگان
- تفکیک مراحل بررسی صلاحیت علمی / روادید
- تقویت اطلاع رسانی بین‌المللی / پیوست رسانه‌ای

جمع‌بندی

- بین‌المللی‌سازی آموزش عالی نیازمند دیپلماسی علمی فعال است.
- وزارت امور خارجه حلقه اتصال دانشگاه‌ها با محیط بین‌المللی است.
- تسهیل امور کنسولی، زیرساخت همکاری علمی است.